

- colitur, concordet cum illa de antichristo praedictione (Daniel. c. 11, v. 58): *Deum autem Mauzim in loco suo venerabitur*. Num antichristus poterit simul se extollere supra omne quod dicitur Deus, et tamen colere et adorare idolum Mauzim? pag. 215
- Quaestio 12. Quomodo illa Pauli de antichristo praedictio (II. Thessal. c. 2, v. 8): *Quem Dominus Iesus interficiet spiritu oris sui*, concilianda sit cum verbis (Apoc. c. 19, v. 20), ubi dicitur bestia, i. e. antichristus vivus mittendus in infernum. Quomodo antichristus et interficietur a Christo, et tamen vivus in gehennam praecipitabitur?
- CAPUT IV. De epistolis s. Pauli ad Timotheum, ad Titum, et ad Philemonem pag. 215
- Quaestio 1. Quomodo illud (I. Timoth. c. 1, v. 9): *Lex iusto non est posita*, congruit cum verbis (ad Rom. c. 13, v. 5): *Subditi estote non solum propter iram, sed etiam propter conscientiam*. Quomodo iustus potest simul esse liber a lege et obligatus lege? pag. 214
- Quaestio 2. Quem sensum habeat illud (I. Timoth. c. 2, v. 11): *Am non est seductus*; cum tamen ab Eva fuerit seductus. pag. 214
- Quaestio 3. Quomodo illud (I. Timoth. c. 2, v. 11): *Docere autem mulieri non permitto*, concordet cum verbis apostoli ad Titum c. 2, v. 5): *Anus similiter in habitu sancto... bene docentes*. pag. 214
- Quaestio 4. Quomodo illud (I. Timoth. c. 4, v. 5): *Abstinere a cibis, quos Deus creavit, doctrina est daemoniorum*, conciliari possit cum decreto apostolorum (Act. c. 15, v. 28): *Visum est Spiritui s. et nobis, nihil ultra imponere vobis (i. e. gentibus ad Christum conversis) quam - ut abstineatis vos ab immolatis simulacrorum, et sanguine, et suffocato*. pag. 214
- Quaestio 5. Quomodo illa Pauli ver-

- ba (I. Timoth. c. 3, v. 14): *Volo iuniores (viduas) nubere, concordent cum his (I. Cor. c. 7, v. 7): Volo omnes vos esse sicut me ipsum, nempe servare virginitatem*. pag. 215
- Quaestio 6. An ex hoc Pauli effato (ad Titum c. 1, v. 14): *Omnia munda mundis; coinquatis autem et infidelibus nihil est mundum, sequatur, quod iuxta doctrinam Pauli omnia infidelium opera sint peccata*. pag. 215
- Quaestio 7. Quomodo verisimile reddatur, quod Paulus epistolam ad Philemonem ex divina inspiratione scripserit; cum ea privatum negotium nempe ad profugi servi (Onesimi) commendationem pertineret. pag. 216
- CAPUT V. De epistola ad Hebraeos. pag. 216
- Quaestio 1. An s. Paulus apostolus sit auctor epistolae ad hebraeos. pag. 217
- Quaestio 2. Qua lingua epistola ad hebraeos originaliter scripta sit. pag. 224
- Quaestio 3. An epistola ad hebraeos sit canonica. pag. 227
- Quaestio 4. Quomodo verba illa (ad Hebr. c. 5, v. 7) de Christo scripta: *Qui - preces - cum clamore valido et lacrymis offerens (in Oliveto et pendens in cruce) exauditus est pro sua reverentia, conciliari possint cum illis Christi verbis (Matth. c. 27, v. 46): Deus meus, Deus meus, ut quid dereliquisti me?* pag. 240
- Quaestio 5. Quis fuerit Melchisedech, de quo (ad Hebr. c. 7, v. 3) dicitur, quod fuerit sine patre, sine matre, sine genealogia, neque initium dierum, neque finem vitae habens. pag. 240
- Quaestio 6. Quomodo verba (ad Hebr. c. 13, v. 11): *Quorum animalium inferitur sanguis pro peccato in sancta per pontificem, horum corpora cremantur extra castra, cum verbis (Lev. c. 7, v. 6): Omnis masculus de sacerdotali genere in loco sancto vescetur his carnibus, quia sanctum sanctorum est, concilianda sint*. pag. 241

PARS III.

SEPTEM EPISTOLAE CATHOLICAE ET APCCALYPSIS,
OPUS POSTHUMUM

SECTIO I.

De VII. epistolis catholicis.

- CAPUT I. De epistola b. Iacobi. pag. 245
- Scopus, argumentum, auctor huius epistolae. pag. 244
- Quaestio 1. An, et qualis Iacobus sit profectus in Hispanias. pag. 244
- Quaestio 2. An haec epistola sit canonica. pag. 245
- Obicitur: I. Ex Eusebio, s. Hieronymo, et silentio plurium veterum. pag. 245
- II. Ex antilogis apparentibus. pag. 246
- III. Ex textu illo: *Quicumque totam legem servaverit, offendat autem in uno, factus est omnium reus*. (Iac. c. 2, v. 10). pag. 249
- CAPUT II. De duabus epistolis s. Petri apostoli. pag. 249
- Argumentum epistolae utriusque pag. 249
- Quaestio 1. An epistola prima s. Petri sit canonica. pag. 250
- Quaestio 2. De sensu textus: *His, qui in carcere erant, spiritibus veniens praedicavit, etc.* (I. Petr. c. 3, v. 19 et 20). pag. 250
- Quaestio 3. De sensu verborum: *Salutat vos ecclesia, quae est in BABYLONE* (I. Petr. c. 5, v. 15). pag. 250
- Quaestio 4. An epistola secunda s. Petri sit canonica? Quis eius auctor? pag. 251
- Difficultas I. ex diversitate styli. pag. 252
- II. Ex defectu acceptionis omnium ecclesiarum. pag. 252
- III. Ex circumstantia temporis, ut vult Grotius. pag. 253
- IV. Eoquod Syri veteres eam in canone suo non habeant. pag. 253
- Quaestio 5. De sensu verborum: *Coeli autem, qui nunc sunt, et terra eodem verbo repositi sunt, igni reservati in diem iudicii* (II. Petr. c. 3, v. 7). pag. 254
- CAPUT III. De tribus epistolis s. Ioannis apostoli. pag. 254
- § 1. De epistola s. Ioannis apostoli prima. pag. 254
- Quaestio 1. Cur mandatum dilectionis proximi haec epistola c. 2, v. 7, vocat VETUS. pag. 254

- Quaestio 2. Quomodo Christus est propositio pro peccatis, etiam illorum, qui ante ipsum iam mortui erant, et quorum plurimi erant damnati. pag. 253
- Quaestio 3. De sensu verborum (I. Ioan. c. 2, v. 18): *Antichristi sunt multi*. An Ioannes non contradicit Paulo, innuente, antichristum esse unicum? (II. Thess. c. 2, v. 3 et 8). pag. 256
- Quaestio 4. Vindicatur periocha illa: (I. Ioan. c. 3, v. 7): *Tres sunt, qui testimonium dant in coelo, Pater, Verbum, et Spiritus sanctus*. pag. 256
- § 2. De epistola II. s. Ioannis. pag. 257
- Quaestio 1. Quo sensu dicitur (II. Ioan. v. 10): *Nolite recipere eum (haereticum) in domum*. pag. 257
- Quaestio 2. Domina, ad quam scribit s. Ioannes, vocatur ELECTA. Quomodo cohaeret, quod postea eidem dicat (v. 15): *Salutant te, filii sororis tuae ELECTAE?* pag. 257
- § 5. De epistola III. s. Ioannis. pag. 258
- Quaestio unica. Quis est SENIOR ille, de quo dicitur versa primo: SENIOR Caio carissimo. pag. 258
- CAPUT IV. De epistola s. Iudae. pag. 258
- Quaestio 1. Quomodo v. 5, dicitur: *Iesus populum de terra Aegypti salvans? cum primum 1487 annis postea natus sit*. pag. 258
- Quaestio 2. (v. 9) dicitur: *Cum Michael Archangelus cum diabolo disputans altercetur de Moyse corpore, non est ausus inferre iudicium blasphemiae, etc.*, quo sensu haec intelligenda. pag. 258

SECTIO II.

De Apocalypsi.

- CAPUT I. Argumentum et obscuritas Apocalypseos. pag. 259
- Quaestio 1. An hic liber recte vocatur Apocalypsis. pag. 260
- Quaestio 2. Cur est scriptus tanta obscuritate. pag. 260
- I. Assignantur eius rei causae septem. pag. 261
- II. Refutantur increduli, quaeren-

- tes, ad quid serviat liber tam obscurus. pag. 261
- III. Indicantur adhuc aliae septem causae obscuritatis communes tam Apocalypsi, quam aliis libris divinis. » 261
- Quaestio 3. De argumento Apocalypsis. Cur eius explicatio nobis laetior, quam interpretibus antiquis? Cur putabant illi veteres tam vicinum mundi finem? » 263
- Quaestio 4. An saltem nobis mundi finis propinquus est? Quandiu durabit? » 266
- CAPUT II. Error Chiliarum. Antilogiae apparentes Apocalypsis. » 270
- Quaestio 5. Anchiliarum habent fundamentum in Apocalypsi? » 270
- I. Chiliarum duae sunt classes. » 270
- II. Male exponunt caput Apocalypsis vigesimum. » 270
- III. Eius sensus genuinus indicatur, et ostenditur deceptio. » 271
- Quaestio 6. An Apocalypsis habet antilogias? Habet tantum apparentes. Tales sunt: » 271
- I. Apoc. c. 4, v. 7 et 8, dicitur: *Animal primum simile leoni, secundum simile vitulo. . . singula habebant alas senas*; contra ac dicitur apud Ezechielem c. 1, v. 6. » 271
- II. Apoc. c. 4, inducuntur praedicta animalia loquentia; dicitur agnus accepisse librum, et rescrasse; dicitur aquila clamasse modo humano; dicuntur stellae eecidisse de caelo; dicitur stellae data clavis abyssi: quae omnia videntur absurda. » 271
- III. Ioannes videtur sibi contradicere. Cap. 5, v. 5 et 4, dicit: *Nemo poterat respicere librum*; cum versu primo dicat, se vidisse eum scriptum intus et foris. » 275
- IV. Apoc. cap. 5, v. 12, dicitur: *Agnus, qui occisus est, dignus est accipere divinitatem, cum eam Christus iam a primo instanti natiuitatis habuerit.* » 275
- V. Apoc. c. 7, v. 4, dum recensentur omnes tribus Israel, ommissa est tribus Dan. » 275
- VI. Alibi dicitur (Apoc. c. 11, v. 19): *Apertum esse in caelo templum Dei*; alibi (Apoc. c. 21, v. 22) non esse templum in caelo. » 274
- VII. Apoc. c. 12, v. 4, dicitur visa in caelo *Mulier clamans, et cruciata partus doloribus*; cum c. 21, v. 4, legatur: *In caelo neque clamor, neque dolor erit ultra.* » 274
- VIII. Apoc. c. 15, v. 8, Christus dicitur occisus ab origine mundi. pag. 274
- IX. Apoc. c. 20, v. 1, 2, Satanus dicitur *ligatus et clausus in abyso, ut non seducat gentes*; contra (1. Petr. c. 5, v. 8, dicitur, *circuire, quaerens quem devoret.* » 275
- X. Apoc. c. 20, v. 11, dicitur: *Fugit terra et coelum, etc.*; contra Ecclesiastes c. 1, v. 4, dicit: *Terra autem in aeternum stat.* » 276
- XI. Apoc. c. 20, v. 14, dicitur: *Infernus et mors missi sunt in stagnum ignis*; atqui hoc stagnum ignis est in inferno. » 276
- XII. Apoc. c. 21, v. 16, dicitur: *Longitudo, altitudo, et latitudo eius (Hierosolymae caelestis) aequalia sunt*; postea v. 17, dicitur videtur contrarium. » 276
- CAPUT III. De auctore Apocalypsis, de libro vitae, de numero salvandorum, etc. » 277
- Quaestio 7. An libri huius auctor est s. Ioannes apostolus? Respondeatur affirmative. Nec obstat, » 277
- I. Quod olim quidam de hoc dubitaverint. » 277
- II. Quod stylus sit non nihil diversus. » 278
- III. Quod alias s. Ioanni non fuerit usitata proprii sui nominis commemoratio. » 278
- Quaestio 8. An hic liber est canonicus. » 278
- I. Marcionitae Apocalypsin habuere pro Scriptura non canonica. » 279
- II. Etiam quidam catholici de hoc olim dubitabant. » 280
- III. Indubitate nunc tenetur, et tenenda est pro Scriptura canonica » 280
- IV. Argumenta in oppositum nullam habent vim. » 280
- Quaestio 9. Quid est liber vitae? Quid in eo scribi, ex eo deleri? » 280
- I. Liber vitae est ipsa Dei notitia, qua scit infallibiliter et immutabiliter praedestinos a se ad vitam aeternam. » 280
- II. Non obstat, quod apud Ecclesiasticum, c. 14, v. 13, lex Dei dicatur liber vitae. » 281
- III. Neque quod alibi dicantur deleri posse, qui scripti sunt in libro vitae. » 281
- IV. Nec denique, quod orat ecclesia in missa: *Ut omnium fidelium nomina beatae praedestinationis liber adscripta retineat.* » 285
- Quaestio X. An plures homines sunt salvandi, an damnandi. » 285

- I. Numerus salvandorum absolute consideratus est maximus. pag. 285
- II. Sumus comparative ad omnes homines est maior numero non salvandorum. » 286
- III. Si sermo est de solis catholicis, tam adultis, quam parvulis ante usum rationis morientibus, numerus salvandorum est maior. » 286
- IV. Sin de solis adultis, res est dubia. » 286
- V. Argumenta pro et contra expendantur. » 287
- Quaestio 11. Cuius naturae est coelum empyreum? » 289
- I. Non est totum solidum, ut quidam veteres voluere. » 290
- II. Est immotum, nec volvitur in gyrum. » 290
- III. Est lucidissimum. » 290
- IV. Est altitudinis et amplitudinis plusquam dici possit. » 290
- V. Nec obstat, quod angeli et animae beatae veluti momento ad nos descendant e caelo et illuc revertantur. » 291
- CAPUT IV. De arbore vitae, deliciis sensuum et aureolis. » 291
- Quaestio 12. An vere in caelo datur fluvius, et utrinque positae arbores, ut innuit s. Ioannes Apoc. c. 22, v. 1 et 2. » 291
- Quaestio 13. An beati in caelo habent etiam sensuum delicias. » 292
- I. Beatorum corpora post resurrectionem habebunt quatuor dotes gloriosas. » 292
- II. Habebunt etiam omnes sensus, modo summe perfecti. » 292
- III. Etiam sensuum delicias, sed purissimas. » 292
- IV. Visus beabitur maxime aspectu corporum beatorum, praecipue Christi Domini. » 293
- V. Auditus percipiet suavissima cantica beatorum laudantium Deum. » 293
- VI. Quoad idioma beatorum in caelo quale sit, variae sunt variorum sententiae, quae referuntur hoc loco. » 294
- VII. Oloratus percipiet odorem suavissimum corporum gloriosorum. » 293
- VIII. Etiam gustus habebit ibi suam voluptatem, etsi de hoc sensu quidam dubitent. pag. 295
- IX. Demum et tactus habebit multiplici ratione, nulla tamen impuritate aut foeditate permixtam. » 296
- Quaestio 14. De aureolis. » 298
- I. Explicatur nomen aureolae et res » 298
- II. Non omne praemium accidentale est aureola. » 298
- III. Tantum tres sunt, et cur. » 298
- IV. In quo consistant, variae referuntur sententiae. » 299
- V. Quaevis aureola sub aliqua consideratione habet aliquam excellentiam prae altera. » 299
- VI. Simpliciter tamen eminet aureola martyrii. » 299
- CAPUT ULTIMUM. Solvitur cavillatio ultima incredulorum contra Apocalypsin, et s. Scripturam universe » 300
- Quaestio unica. An in Apocalypsi, vel quovis alio s. Scripturae libro aliqua continentur, quae sunt vera secundum fidem, falsa secundum rationem. » 300
- I. Error circa hoc Petri Pomponatii. » 300
- II. Nec in Apocalypsi, nec alibi in Scriptura continetur dogma verum secundum fidem, falsum secundum rationem. » 300
- III. Proin foedissime etiam erravit Spinoza, dicens, plurima dogmata nec umbram veri habere. » 301
- IV. Similiter errant, qui dicitant, non debere philosophum ullo modo attendere ad fidem vel revelationem. » 301
- V. Aliud tamen est esse supra, aliud contra rationem: revelata possunt esse supra, non contra rationem. » 301
- VI. Increduli turpiter errant, cum dicunt, quod est supra rationem, eo ipso iam esse et contra rationem. » 301
- VII. Aut saltem non esse conforme rationi. » 302
- VIII. Aut illum imprudenter agere, qui credit, quod non capit. » 302
- IX. Quid responderit s. Bernardus Ahaelardo, volenti mysteria fidei per solam rationem explicare. » 303

